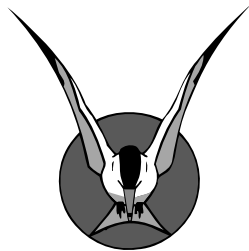

Fågelföreningen Tärnan

Nyköping/Oxelösund

Program februari 2009 - januari 2010

Minnesfonden

Jörgen Israelssons minnesfond till stöd för fågelskådning i Sverige
Fondens syfte är att i Jörgens anda stödja och utveckla fågelskådningen i Sverige med särskilt fokus på ungdomar. Stöd kan utgå till enskilda personer eller projekt som uppfyller fondens syfte. Stödet utgår i form av ett stipendium. Högsta belopp är 5000 kr. Ansökan om bidrag skall skriftligen inlämnas till "Jörgen Israelssons minnesfond", Fågelföreningen Tärnan, c/o Stig Larsson Lagerhallsvägen 12, 611 57 Nyköping.

Omslagsbild framsida: Myrspov

Foto: Jan-Eric Hägerroth,
www.nh-foto.se

Teckningar: Jörgen Israelsson

Programkommitté: Bertil Karlsson,
Per Eriksson, Susanne Stilling

Redaktion: Jan Gustafsson

Layout: Jan Gustafsson,
Lennart Östlund

Innehåll

Minnesfonden	sid 2
Ordföranden har ordet	sid 3
Medlemsinformation	sid 4
Programinformation	sid 5
Så går det till?	sid 13
Pulshöjarna 2008	sid 14
Tintomaravandring 2009	sid 19
Vinterfåglar Inpå Knuten	sid 20
Berguv riksinventeringsart 2009	sid 21
Sörmlandssvararen 0157-10864	sid 22
Ängshökar vid Marsäng	sid 23
Fågelföreningen Tärnan åter på nätet	sid 24
Styrelsen informerar	sid 25
Landet mellan sjöarna	sid 27
Beställ Årsboken	sid 29
Årsavgiften 2009	sid 30
Anslut dig till mailgruppen "Sörmland-fagel"	sid 31

Det här är TÄRNANS program för perioden februari 2009 - januari 2010. Vi fångar upp fågelintresset i området och hälsar Dig välkommen till våra utflykter och inomöten. Du är lika välkommen oavsett om du är medlem eller icke medlem, kunnig eller okunnig. Djur och natur är en gåva, som är till för oss alla.

Ha ett trevligt år tillsammans med TÄRNAN!

Ordföranden har ordet

Du har väl besökt Tärnans nya webbplats, www.tarnan.sormlandsornitologerna.se, som presenterades nyligen. Vår ambition är att bjuda alla besökare en lättillgänglig, innehållsrik och trevlig webbplats. Här skall finnas aktuell information om föreningen och föreningens verksamhet. Där skall också finnas uppgifter om vad som händer i de sörmländska fågelmarkerna och information om våra bästa fågellokaler samt användbara länkar. Vi hoppas att du blir en flitig besökare! Hör gärna av dig om du har synpunkter på webbplatsen eller om du har intressant information som du vill dela med dig av.

Slutligen ytterligare en ”nyhet” vad gäller utökat och bättre organiserat samarbete mellan de lokala fågelföreningarna och FSO. Avsikten är att skapa bättre möjligheter att hävda de ornitologiska värdena och intresset i en tid då förändringar och påverkan av miljön blir allt mer omfattande och går allt fortare. Tanken är att bilda arbetsgrupper för olika långsiktiga och övergripande frågor. Hittills finns det redan två regionala fungerande arbetsgrupper med duktiga ornitologer från de lokala föreningarna och FSO, nämligen Regionala rapportkommittén, RRK, och Kungsörnsgruppen. Fler grupperingar diskuteras och en tredje har sammansatts nyligen för vindkraftsfrågorna. Vindkraften är en framtida viktig energikälla också i Sörmland och som vi är positiv till, men som vad gäller de ornitologiska intressena måste hanteras med stor försiktighet.

I decembermörkret, helmulet, duggregn, några plusgrader, halvskumt trots att det är mitt på dagen – så en riktig ljusglimt! Sitter där i vasskanten, i toppen på en hög sälgbuske – en varfågel – dagen är räddad!

Till sist vill jag också lyfta fram vårt fina program som du nu håller i din hand, läs det, njut av bilderna och kom gärna med på de aktiviteter som bjuds, du är varmt välkommen!

Jag önskar er ett **GOTT NYTT ÅR** och en riktigt fin vinter och vår med mycket fågelskådning!

Ingvar

Medlemsskap i TÄRNAN under 2009 kostar 120 kr för vuxna, ungdomar < 25 år 50:-.

Summan kan betalas in på Pg. 476 77 25-7.

Ange namn, adress, telefonnr, mailadress och gärna också personnummer (av bidragsskäl). Stödande familjemedlem kan betala in 10 kr på samma Pg.

Som medlem i TÄRNAN får Du 10% rabatt på naturböcker hos Kullbergs bokhandel i Nyköping.

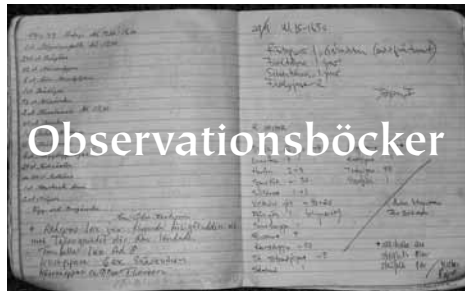
Ni måste legitimera ER.

Glöm inte att meddela adressändring till:

Stig Larsson (0155 - 28 22 60), mailadress:

(stickan.larsson@gmail.com) när Du flyttar så att Du inte missar våra utskick.

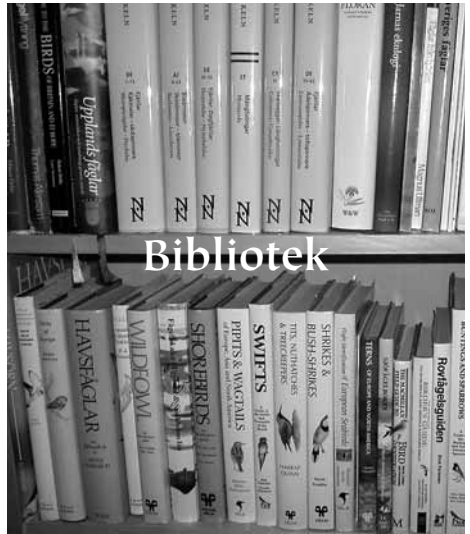
Observationsböcker finns utlagda av TÄRNAN på strategiska platser ute i naturen: Strandstuviken (fågeltornet), Horn (vid observationsplatsen för rovfågelsräkningarna), Marsäng (observationsberget), Nynäs (fågeltornet), vid Tärnan's vinterfågelmätning vid Ängsstugan. Böckerna ligger i uppsatta postlådor eller liknande. Skriv och delge andra vad Ni har sett! Om Ni ser att boken är borta från lådan, hör av Er till styrelsen då.

Försäljning

Keps och pikétröja
med Tärnanemblem,
Tärnandekal och
Tärnantygmärke mm.

För info om produkterna ring till
Stig Larsson (0155 - 28 22 60).

TÄRNAN har under de senaste åren införskaffat (eller fått) ett antal videoband samt naturböcker/tidskrifter för utlåning. Kontakta Bertil Karlsson för information (0155 - 21 44 12).

Fågelföreningen Tärnan
För fågelskådare i Nyköping & Oxelösund

Sidlänkar
Startsida
Lokaler
Evenemang
Om Tärnan
Styrelsen
Externlänkar

Dokumentlänkar
Program 2008

F&O-länkar
FSO
Rik-Somland

Välkommen till Tärnans nya web-plats!

Mailgruppen "sormland-fagel!"
Om du snabbt vill få reda på aktuell information, eller enkelt nå ut med ett budskap till en mängd skådare, är denna mailgrupp ett bra alternativ. Läs mer och anmäl dej här!

www.tarnanfagelforening.se | E-post: [stuart@tarnan.se] [stuart@tarnan.se]

Besök TÄRNANs hemsida:
www.tarnan.sormlandsornitologerna.se

Programinformation

Programverksamheten i Tärnan kommer att förändras framöver och i samband med detta års program. Vi kommer att ha vissa fasta programaktiviteter placerade under året (och kommande år), dessa kommer alltid att genomföras på samma dag i månaden (ex. alltid första lördagen i oktober). Vi kommer därefter att ha sk "spontana" aktiviteter/exkursioner, vilka kommer att annonseras ut via sormland-fagel (så anslut Er, se annan plats hur i detta program). Dessa spontana arrangemang kommer att vara ex. så här. Någon tänker sig att han/hon skall åka och lyssna efter ugglor en marskväll. Han/hon skickar då ut ett meddelande på sormland-fagel på onsdagen att på fredag kl 21 så tänkte jag lyssna efter ugglor, Ni som är intresserade att hänga på kommer till platsen x kl 21, så åker vi ut i markerna. Sedan kommer det en påminnelse via sormland-fagel på fredagen också. Dessa påminnelser kommer även att genomföras på de fasta punkterna.

Även Tärnan's nya hemsida på ny adress (www.tarnan.sormlandsornitologerna.se) kommer att ge information om aktiviteter, förändringar i programmet mm.

Varför då denna förändring, jo, då antalet besökare på framförallt exkursioner är klen så skall vi försöka med denna förändring genom att ha kortare framförhållning. Då vi tror att många tyvärr glömmer bort vad som stod i programmet som kom ut i början av året, och när det är en ex i slutet av maj, och när vi då har vissa aktiviteter alltid placerade på en viss dag så efter

några år så skall detta sitta i ryggmärgen hos alla.

Vi tror också att genom sk spontana aktiviteter så får man större chans att få se något, då många gånger vädret spelar stor roll. Ex. skulle det bli en ostlig storm i slutet av november, så är ju ett besök på Femörehuvud ett måste. Att kunna planera in denna dag ett halvår tidigare är ju omöjligt.

Februari

Årsmöte i Tärnan

Nu är det tid för ett nytt årsmöte i Tärnan, härmed kallas alla att närvara vid detsamma. Som vanligt så redovisas året som gått och nya val står för dörren. Givetvis så blir det ett föredrag också, det kommer att handla om fåglar och fjärilar i vårt närområde och han som kommer berätta och visa bilder är Andreas Grabs från Flen. Givetvis kommer även informationen ut på sörmlandsmailet.

Ansvarig Ingvar Jansson tel 0155-28 73 73.

*På hal is, sothönsen blev överraskade att det var is på vattnet.
Foto: Mikael Ackelman.*

Torsdag 26.2
Kl 19.00
Alla Helgona
Församlingshem

Maj

Fågelskådningens Dag

Söndag 10.5
Kl 07.00 och
kl 09.00
Parkeringen vid
Tuvhättevägen

Andra söndagen i maj är det alltid **Fågelskådningens Dag**. Tärnan bjuder på två vandringar från Tuvhättevägens parkering ner till tornet på Labro ängar. **Den första turen avgår kl 07.00 och den andra kl 09.00.** Ni kommer under denna dag få lära känna fåglarna vid Labro ängar och de som finns på vattnet i Sjosaviken. Givetvis så stannar vi och fikar en stund vid tornet, för att sedan ta oss tillbaka till parkeringen. Ni kommer att ledas av kunniga och informativa exledare från parkeringen och ner till tornet. Vid tornet så finns det redan folk på plats för att de skall kunna ha funnit det intressanta och roliga att se på.

Ta med hela familjen och gör denna dag till Fågelskådningens Dag. Väl Mött.

**Ansvariga styrelsen gm Björn Johansson
tel 070-581 15 71.**

*Skräntärnan har nyss försökt sig på att få en fisk.
Foto: Mikael Ackelman.*

Oktober

Den stora fågelräknardagen

Nu passerar fåglar våra marker söderut, i början av oktober har man chansen att se massor med fågel av flertalet arter. Tärnan räknar och summerar under dagen vid kullen vid Horns båtvarv. Denna dag så kan Ni komma när det passar Er själva, vi finns på plats till senast kl 14, kan avslutas tidigare vid extremt dåligt väder. För sådan information kontaktar Ni ansvarig på plats.

Ansvarig Bertil Karlsson tel 070-347 55 55.

Trutar, skall också räknas idag.

Foto: Mikael Ackelman.

November

Innemöte, följ med till Svalbard

Svalbard och ejderforskningen där kommer kvällen att handla om. Per Flodin var med under juni 2008 och utförde denna forskning. Häftiga bilder och annat visas i kväll. **Datum informeras om i nästa program.** Givetvis kommer även informationen på sörmlandsmailet.

Ansvarig Per Eriksson tel 0155-21 22 40.

Lördag 3.10
Kl 08.00-14.00
Horns båtvarv

November
Kl 19.00
Alla Helgona
Församlingshem

December

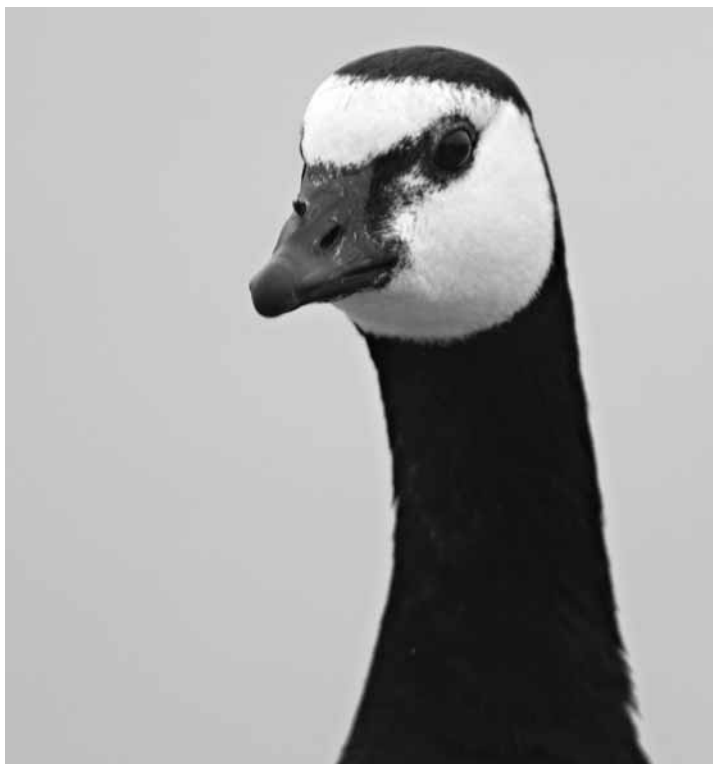
December
Kl 19.00
Alla Helgona
Församlingshem

Medlemmarnas bildafton

Har du några bilder från markerna, eller har du varit ute och rest och tagit några bilder. I kväll är det din kväll, medlemmarna visar sina egna bilder. För att få det att flyta på så hör av dig till Susanne för samordning. **Datum informeras om i nästa program.** Eftersom det är kring Lucia-dagen så blir det ju lussebulle till fikat. Givetvis kommer även informationen på sörmlandsmailet.

Ansvarig Susanne Stilling tel 0155-28 93 01.

Blir det bra så här, kommer jag med nu till medlemmarnas bildafton?

Foto: Mikael Ackelman.

2010

Januari

Artrally 2010

Detta kombinerade fågelskådande med social tillvaro har lockat många deltagare under årens lopp. Artrallyreglerna är som vanligt, vi åker ut i olika lag och letar arter. Artrallyt är alltid tredje lördagen i januari för att det inte skall krocka med storhelgerna. Anmäl ett lag om 2-4 personer. Starten sker på valfri plats för laget kl 08.00 inom Nyköping och Oxelösunds kommuner. Stopptid är kl 15.00 (senast) vid Havets Källa på Jogersö i Oxelösund. Därefter avslutning med artgenomgång och mat på Havets Källa. När anmälan sker och Ni inte säger ifrån om mat så antas det att Ni skall vara med och äta.

Lördag 16.1
Kl 08.00

*Gärdsmyg, en art som skall med på listan idag, besök Brännäs våtmark, där brukar det finnas en och annan.
Foto: Mikael Ackelman.*

OBSERVERA, Ni som anmält matdeltagande och hoppar av efter kl 19.00 den 14.1 får stå för samma kostnad som om man deltagit, då vi anmäler och beställer antalet matportioner på torsdagen. Vi har varit tvungna att införa denna regel då avhopp har skett kvällen innan artrallydagen och då mat är beställd och inköpt av ansvariga och har då kostnader för detta. Om det finns intresserade som endast vill närvara vid avslutet så är Ni hjärtligt välkomna Ni också. Kostnad för avslutning är svår att bedöma i dagsläget beroende på antalet anmälningar, men de föregående åren så har kostnaden varit runt ca 125 kr per person, mer information kommer senare när vi vet hur många vi blir. Anmäl med mailadress.

Anmälan senast 9 januari till ansvariga.

Ansvariga Jan Gustafsson tel 0155-22 32 31, eller via epost, solvidd@gmail.com och Tommy Pettersson (tommy.pettersson@enars.se).

*Blåmes, är med på artrallydagen, på allas listor, eller?
Foto: Mikael Ackelman.*

Så går det till?

*Duvhök som slagit en kråka.
Foto: Tommy Pettersson.*

Kanske inspirerad av OS i brottning så damp en duvhök ned framför bilen på grusvägen mot Brannäs våtmark. Efter några minuters brottning var matchen över och höken flög in i skogen med kråkan i klorna.

Tommy Pettersson

Pulshöjarna 2008

Nu redovisar vi året 2008 och dess pulshöjande observationer. Alla uppgifter är hämtade från rapporteringssystemet Svalan. Fynd som är underkända av Rk eller rrk sörm-land kommer inte att redovisas, däremot kommer fynd som ännu inte behandlats eller ännu inte inkommit för behandling att tas med. Fynden redovisas med upptäcktsdatum.

Mars

Den 9 så sågs en hane **svarthalsad trast** på Labro ängar. Detta är första fyndet för rapportområdet.

April

Månaden började den 6 med fynd av **jorduggla** vid Marsäng. Under

*En av jordugglorna på Marsäng.
Foto: Kenneth Andersson.*

perioden fram till den 26 så sågs upp till 6 ex samtidigt. Dessa ugglor blev väl betittade av många då de exponerade sig fint på kvällarna, då de jagade över markerna och ofta satt på staketstolparna. Samma dag så hade det också setts en **engelsk sädesärla** vid Strandstuviken. Sedan redan dagen efter, den 7, hittades det en gammal hane **praktejder** utanför Femörehuvud. Den 15 så fanns det 2 **fjällgäss** vid Öster-Malma. Dagen efter den 16 så sträckte det en gammal **fjällabb** rekordtidigt förbi Hävringe, och den 17 så hittades det en **rödhalsad gås** vid Horns båtvarv tillsammans med vitkindade gässen.

*Den rödhalsade gåsen tillsammans med vitkindade gäss vid Horns båtvarv.
Foto: Arne Hellström.*

Den 19 så sträckte det en **berglärka** över Örsbaken mot norr. Den 26 så var det Hartsö skärgård som slog

till, både **praktejder**, ad hane, och **alkekung** och måndagen avslutades den 27 med ytterligare en **fjällgås**, nu vid Skåraviken.

Maj

Månadens första pulshöjning blev den 3 på kvällen då det hittades 2 spelande **dubbelbeckasiner** vid södra

*De två fjällgäsen vid Spelhagen.
Foto: Bertil Karlsson.*

ängarna av Svanviken. Sista kvällen för deklARATIONER, den 5, så fanns det 2 **fjällgäss** vid Spelhagen. Den 10 så hittades den första **nilgäsen** för rapportområdet, den befann sig då i Södertälje kommun, men gjorde dagen efter besök i norra delen av sjön Sillen i Gnesta.

Sedan blev det den 14, då upptäcktes

*Nilgäsen vid Södertälje/Gnesta.
Foto: Anders Westlund.*

*Dammsnäppan vid Skåra Viltvatten.
Foto: Jan Hägg.*

det en **dammsnäppa** i Skåra viltvatten. Dagen efter, den 14 så hittades det en gammal hane **aftonfalk** vid Gälltorp.

Den 18 så kom det ett **ängshökspar**

*Den gamla hanen av aftonfalk vid
Gälltorp.
Foto: Arne Hellström.*

till Marsäng. De gjorde ett häckningsförsök som tyvärr misslyckades. Under året har det gjorts flera fynd av **ängshökar** på olika lokaler, men vi redovisar enbart den intressantaste fyndet. Samma dag även en **rödspov** vid Marsäng.

Den gamla hanen av ängshök vid Marsäng.

Foto: Arne Hellström.

Sedan fick vi vänta i 4 dagar innan det hände något nytt, den 22 så spelade en **sommargylling** några strofer vid Marsäng. Dagen efter den 23 så hördes en **lundsångare** på Sävö. Den 26 ytterligare en **dammsnäppa**, nu vid Grinda våtmark. **Sommargylling** igen, nu den 29 på Femöre. Sedan på kvällen den 29 så upptäcktes det en **tereksnäppa** vid Strandstuviken.

Tereksnäppan vid Strandstuviken sent på kvällen.

Foto: Jan Hägg.

Månaden avslutades den 31 med 1 **kentsk tärna** vid Strandstuviken.

Juni

Redan den första dagen i juni så fanns den där, en **ägretthäger** i

Ägretthäger när den gick omkring i vattnet i Skåraviken.

Foto: Arne Hellström.

Skåraviken. Sedan dröjde det bara några dagar innan Skåraområdet slog till igen, den 5 så jagade en **brun glada** i området. Två dagar senare,

Den bruna gladan vid Skåraområdet.

Foto: Arne Hellström.

den 7 så hörs **lundsångare** på Enskär och vid Strandstuviken, även en **sommargylling** på Enskär. Efter detta så blev det ett uppehåll till den 23 då en hane av **amerikansk kricka** sågs i Brannäs våtmark. Dagen efter

den 24 en **rödspov** vid Skåraviken, några dagar senare var det två ex. Den 25 så ses och hörs en **sommargylling** vid Horn. Vid 01 tiden på natten den 29 så hörs det en

Sommargyllingen, den gamla hanen vid Horn.

Foto: Andreas Grabs.

busksångare vid Björksund, och senare på samma dag en **skärfläcka** vid Grinda våtmark.

Skärfläckan vid Grinda våtmark.

Foto: Arne Hellström.

Juli

Den 6 i så hittas det en **dammsnäppa** i Västerviken, Tullgarn, fyndet ligger i Södertälje, men under de kommande dagarna rörde den sig även över till andra sidan av viken som ligger i Trosa kommun.

Dammsnäppan som rastade i Västerviken, Tullgarn.

Foto: Anders Westlund.

Augusti

Samma dag i månaden, den 2, så gjordes de pulshöjande fynden. En **brun glada** vid Hallaavfarten och 1 **kentsk tärna** vid Hartsö-Enskär.

September

Inte förrän i slutet av månaden så hettade det till, det började med två rastande **dubbelbeckasiner** på de norra ängarna vid Svanviken den 21. Sedan fick vi vänta några dagar till den 26 då en **brun glada** sågs vid

Den bruna gladan som sågs vid Fyr sjö.

Foto: Tommy Pettersson.

Fyrsjö, Skåraområdet.
Månaden avslutades den 29 med en **kungsfågelsångare** vid Brannäs våtmark.

Oktober

Redan den 2 så ses en ung **aftonfalk** på Hartsö-Enskär. På kvällen den 3 så hittas en **tuvsnäppa** vid Strand-

*Tuvsnäppan vid Strandstuviken.
Foto: Jan Hägg.*

stuviken. Sedan den 6 så sträckte det förbi 2 **prärielöpare** vid Hartsö-Enskär. En **taigasångare** den 8 på Hartsö-Enskär. Nästa **taigasångare** kommer den 11 och då vid Brannäs våtmark, samma dag även en gammal hona av **praktejder** vid Hartsö-Enskär. Dagen (12) efter en **kungsfågelsångare** på Hartsö-Enskär. Månaden avslutas den 21 med en **härfågel** i Harg.

November

Den 3 kommer uppgifter om en **lappuggla** setts under en längre tid vid Nyäng, Nävekvarnsskogarna. Det visar sig att den första kontakten av boende i området, de såg fågeln

den 14 september, sedan att den sågs den 3 november. Den 8 i denna månad så säkerställs fyndet då den hittas på ett hygge strax SO flygplansrakan, SO St Bötet.

*Lappugglan som sågs nära St Bötet.
Foto: Jan Hägg.*

December

När den 10 dec har kommit och detta skrivs så har det inte hittats något pulshöjande. Däremot så gjorde vår utflyttade styrelsemedlem Nisse Nilsson en rejäl pulshöjare den 5 i sin nya hemkommun Simrishamn. Han upptäckte då en **ismås** när han besökte hamnen där för att handla fisk.

*Ismåsen i Simrishamn.
Foto: Anders Westlund.*

Tintomaravandring 2009

Även i år så blir det en Tintomara-
vandring, och datumen som gäller är
25-26 april. Starten kommer att vara
kl 11.00 på lördagen vid Knorran
som ligger i närheten av Virlången.
Vi kommer att avsluta ca kl 15 på
söndagen. Vandringen kommer sed-
an varje dag vara ca 1 mil. Över-
nattning kommer att vara på en
lämplig plats. Området som besöks
är kring Virlången-Björnsjön-
Uvberget-Brätengölen. Givetvis blir
det även ett besök vid och i Rövar-

grottorna. Området som besöks
hyser goda stammar av skogsfågel,
vi kommer säkert att få stifta
bekantskap med tjäder, orre och för-
modligen järpe. Under kvällen -natt-
en och morgonen så kommer vi med
största sannolikhet att få höra både
pärluggla och sparvuggla.

**Upplysningar och ansvariga för
denna vandring är Sven Jonsson på
tel 0155-22 74 11 och Nisse Nilsson
på tel 0708-977 537.**

*Tjäder, här en höna. En av arterna som vi räknar med att få se under vandringen.
Foto: Thomas Larsson.*

Vinterfåglar Inpå Knuten

SOF driver en kampanj om fågelmatning under vintern. Vintern som kommer är fjärde säsongen för detta evenemang. 23-26 januari 2009 är det denna vinters fågelräkningshelg. Du skall då räkna alla dina fågelbordsgäster, du anger då vilka arter du har vid ditt fågel-bord, samt hur många individer det är. För mer information och resultatredovisning kontakta SOF (08-612 25 30) eller

för dig med tillgång av dator och internet så kan man via denna länk (<http://www.sofnet.org/>) få all information man vill ha, samt att redovisa sina resultat. Vi kommer även inom Tärnan att ge info på vår egen hemsida, som finns på denna länk (www.tarnan.sormlandsornitologerna.se), om denna aktivitet.

*Blåmes, en av de arter som man räknar in vid sitt fågelbord.
Foto: Thomas Larsson.*

Berguv riksinventeringsart 2009

SOF vill härmed uppmärksamma på riksinventeringen av berguv 2009. Inventeringen kommer att vara en del av ett nyligen påbörjat större SOF-projekt kring berguven och som drivs tillsammans med de olika berguvsprojektet i Sverige. Från vissa delar av landet har under senare år kommit signaler om att berguven lokalt minskat, men någon total nedgång har inte kunnat verifieras. Läget är osäkert då arten är svårinventerad, och senast berguven riksinventerades var 1994 och dessförinnan 1975.

Det är allmänt känt att berguven totalt sett genomgått en mycket kraftigt ökning och återhämtning under senaste halvsekllet bl.a. efter omfattande uppfödning och utsläpp som genomförts av de olika berguvsprojekten i Sverige. Berguven var under andra halvan av 1800-talet och första halvan av 1900-talet utsatt för omfattande förföljelse, jakt, förgiftning etc. Att uvarna nu möjligen åter börjar minska i vissa områden är oroande vilket motiverar en närmare analys av läget.

SOF har fått medel från Naturvårdsverket att genomföra en större analys och i den studien ingår bl.a. att se över vilken kunskap som

saknas för att kunna erhålla en bättre bild av berguvens status i olika delar av landet. Utöver detta kommer också att ingå att från olika synvinklar studera betydelsen av berguvsprojektens utsättningar. Analysen och utvärderingen kommer att pågå under hösten och till del utgöra underlag för hur kommande riksinventering ska utformas.

SOF kommer inom kort att återkomma med mer detaljerad information och anvisningar om hur inventeringarna lämpligen bör bedrivas. Den större analysen av läget för berguven i Sverige kommer utföras av Kjell Wallin. Kjell Wallin har bakgrund som forskare och gjorde sin doktorsavhandling på kattuggla. I projektgruppen ingår representanter för berguvsprojekten i Sverige samt även undertecknad som representant för SOF.

Riksinventeringen kommer att ske under ledning av Conny Philipsson. Vi räknar med, precis som vid tidigare riksinventeringar, att de regionala rapportkommittéerna har en central roll i planering och utförande av inventeringarna i samverkan med den nationella samordnaren och berguvsprojektet.

Henri Engström

Sörmlandssvararen

0157-10864

Sörmlandssvararen lever vidare men i annan tappning.

På Sörmlandssvararen görs numera inläsningar vid tillfällena, då information om föreningar föreligger, samt när det är något speciellt som hänt/händer i våra fågelmarker. När, till exempel, en ovanlig fågel har upptäckts och man vill ha en vägbeskrivning, kommer denna information att finnas på 0157-10864.

En art som berättades om på svararen, tuvsnäppan vid Strandstuviken, här tillsammans med en myrspöv.

Foto: Kjell Widén.

Ängshökar vid Marsäng

Ängshökshanen.

Foto: Leif Nyström, www.nh-foto.se

Ängshökshonan.

Foto: Leif Nyström, www.nh-foto.se

Ängshökshanan.

Foto: Leif Nyström, www.nh-foto.se

Fågelföreningen Tärnan åter på nätet

www.tarnan.sormlandsornitologerna.se

Det är med stor glädje vi i redaktionen rekommenderar ett besök på vår nya webbsajt! Under den nya adressen (se ovan) återfinns du aktuellt information om vad som händer i vår förening. Samt får ta del av:

Många proffsiga bilder fotade av flera av föreningens medlemmar.

Helt ny layout.

Fantastiska beskrivningar över våra fågellokaler, med direktlänk till observationer på platsen.

Svalan-länkar till vad som setts i våra kommuner under den senaste veckan.

Information om våra aktiviteter.

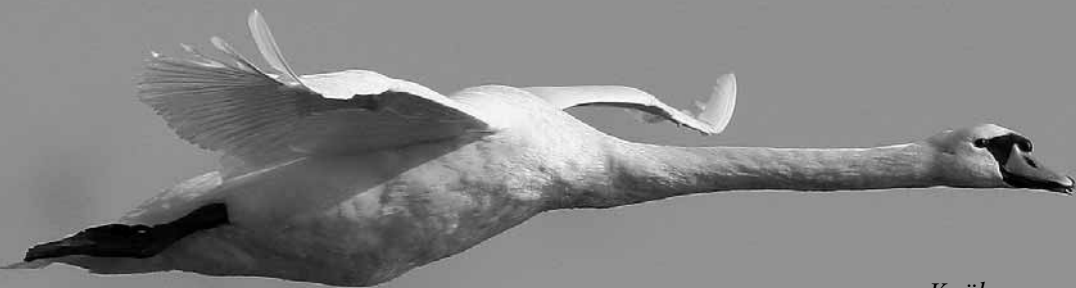
Hur du anmäler dig till mailgruppen "Sormland-fagel", så att du får information via e-post om vad som händer i fågelmarkerna.

Länkar mm.

Med stort och frivilligt engagemang från vår nya webbmaster, Tormod Kelén, har webbsajten skapats på rekordtid. Svalanproffset och programredaktören Jan Gustafsson har nästan dagligdax försett Tormod

med material, varför vi idag har en av länets bästa fågelwebbsajter. Vi ska fortsätta att utveckla, informera och hålla sajten uppdaterad. Vi hoppas vi ses på nätet!

Fågelskådarhälsningar från ansvariga styrelseledamöter
Susanne, Per och Nisse.

*Knölsvan.
Foto: Kjell Widén.*

Styrelsen informerar

Vad som hänt sedan det senaste programmet distribuerades.

I styrelsen har avhandlats både stort och smått sedan jag senast summerade våra aktiviteter. Det viktigaste för föreningen är utan tvekan arbetet med att få igång vår nya hemsida, något som beskrivs på annan plats i detta programblad.

Föreningen har haft ett besök av vår regionförening FSO, Föreningen Sörmlands ornitologer. FSO har påbörjat en "Eriksgrata" bland de sörmländska fågelklubbarna. Målet är bland annat att diskutera lokala frågor och få ett ömsesidigt informationsutbyte. Frågor som togs upp under besöket var bland annat de

vitkindade gässen i Nyköping och utökning av Linuddens naturreservat. Ett stort aktuellt ämne är vindkraft. I samtliga Sörmlandskommuner pågår nu arbeten med att förbereda för vindkraftetableringar. För att få in fågelskyddsperspektivet har det nu bildats en samverksansgrupp i Sörmland med representanter från alla kommuner. Från vårt område har vi Jan Eric Hägerroth Nyköping (egentligen jobbar han över hela Sörmland) Jan Karlsson Oxelösund, Bertil Karlsson Gnesta och Göran Andersson Trosa. Vidare informerade FSO om två kommande konferenser, jordbrukslandskapets fåglar och en skarvkonferens. Den

*Gråhäger, en art som tillhör
innerstadens besökare.
Foto: Kjell Widén.*

nya årsboken visades, det gamla systemet med tidskrifter har ersatts med en årsskrift, något som vi i styrelsen ser som ett verkligt lyft då det ger en samlad bild av fåglar och ornitologi i landskapet. Årsboken ger också möjlighet att visa fler av alla de fina fågelfoton (och i färg) som tas årligen i Sörmland.

Styrelsen har också fått en personlig dragning av Nyköpings kommuns kommande grönstrukturplan för Nyköpings tätort. Planens syfte är bland annat att säkerställa gångstråk från bebyggelsen ut till alla de närnaturområden som finns, men som ibland är svåra att nå. Förslaget innebär stigdragningar och kanske blir det också en ny gångbro över Nyköpingsån uppströms E4:an, idel bra idéer, tyckte vi. Våra synpunkter

var att förstärka djurens vandringsvägar mellan grönområdena, för visst vill vi att t.ex. mestågen skall kunna förflytta sig in i tätorten och ge liv åt vintern. Sen kanske det kan bli vissa synpunkter om horder av tulpanätande rådjur tar samma väg, men som remissinstans ser vi inte till sådana detaljer.

Vid ett styrelsemöte avtackades "arbetsmotorn" Nisse Nilsson som nu gett sig av till nytt jobb och nya fågelmarker på Österlen. Saknaden är stor, men ett av Nisses hjärtebarn, fågelmatningen vid Ängstugan har nu i vinter övertagits av Björn och Per så vi jobbbar på kontinuiteten i styrelsen trots att vi gått in i perioden E.N. (Efter Nisse).

Bertil Karlsson

Landet mellan sjöarna

Mellan Yngaren och Hallbosjön ligger en landtunga eller näs "landet mellan sjöarna". Packa lite matsäck, ta bilen eller cykeln och gärna hela familjen, ge dig ut på vägen, andas historia, se stararna svirra och hör ormvråken jama över åkrar, ängar och skogar. Här finns gott om fåglar, däggdjur, växter och andra sevärdheter.

Vi börjar i Bärstakärret, åk till vänster några hundra meter in på Hallavägen vid Bärsta gamla skola. Bärstakärret uppstod på 1860-talet då sjön Yngaren sänktes, några kalkrika källor blottades som ger kärret en mosaik av vattenspeglar och låga tuvor. Floran är mycket speciell och våtmarken har ett rikt djur och fågelliv. Kärret är värt ett besök på vår och försommar. Precis bredvid finns en liten trevlig badplats om man har lust eller några barn med sig.

Vidare efter Hallavägen åker vi förbi Fysjö, Skåra och Goglunda som vi besökte i förra programmet. Framme vid Ene, som odlar ekologiskt och Senesta är det dags för ett litet stopp och kolla över ladugårdsbacken. Kanske upptäcks en härfågel där och till höger om ladugården spana in brushanar och

andra vadare. Bland de enorma kajkråk- och starflockarna måste det helt enkelt finnas en rosenstare eller en svartkråka, är den inte där idag så kanske i morgon.

Lite längre fram ligger Kjulsta, mittemot allén finns en liten ficka där man kan ställa bilen men parkera inte på den lilla grusvägen, den används regelbundet. På Kjulstas åkrar går det ofta sädgäss, grågäss, bläsgäss, spetsbergsgäss, sångsvan och tranor. Glöm inte att gå in på allén och titta bakom kullen, där gömmer sig ofta de största flockarna och längst bort mot skogen sitter det ibland korp, vråk, havsörn och kanske en kungsörn och kalasar på slaktavfall som jägaren slängt ut. Rovfåglar jagar och rastar i rikliga mängder. Vid Kjulsta gård kan man gå ned och spana över Hallbosjön.

*Sparvugglan som spanar på smågodis.
Foto: Thomas Larsson.*

På väg till Harhålet som är nästa anhalt passerar vi Lill-Kjulsta, Stensätter och Henningslund, spana till höger så kanske författaren till denna artikel vinkar tillbaka. I trädtopparna över hans fågelmatning sitter ofta sparvugglan och spanar in läckerbitarna som kalasar på jordnötter och solrosfrön. Efter Stensätter får vi en fin utsikt över Yngaren, spana över Hånö, där håller fiskgjuse, havsörn och lärkfalken till.

Framme vid Harhålet, en liten badplats, ta ett dopp eller spana av

Stjärtand och årta ses regelbundet. Efter Sörkärr kan den spänstige besöka glasberget, 600 m halvjobbig terräng och spana ut över Ellestaviken med lite tur simmar det omkring 50-60 salskrake nedanför dig. Tyvärr har skogen växt upp så utsikten är inte som den en gång var. Vid Halla kyrka, Katarina den Heligas hemkyrka på 1300-talet, finns det ett kyrkoreservat med en vandringsled på några kilometer, en liten lagom promenad med kloka ordspråk och plats för eftertanke. Ta en kaffepaus på Näsberget och titta

*Fiskmå, en art som vi spanar efter vid Måsholmen.
Foto: Mikael Ackelman.*

vattenytorna, ibland jagar 1000-tals storskrakar småfisk runt udden åtföljda av måsfågel. En promenad runt Vårskogsudden är ingen dum ide, i den gamla granskogen kanske ni hittar den sällsynta och fridlysta bombmurklan.

Efter ytterliggare någon km så breder strandängarna innanför Sörkärr ut sig, där rastar ofta stora mängder sångsvan, gäss, tranor och änder.

ut över Måsholmen som är precis som namnet antyder en häckplats för mås, trut och gäss. Spana av ytorna över den 21 km långa Yngaren, kolla över de vida skogarna och upp mot den blå himmelen och fundera på varför...

"de tama fåglarna längtar och de vilda flyger"

Tommy Pettersson

Beställ Årsboken

Det Sörmländska fågelåret 2008

Nyhet!!

Nu kan du som medlem i en lokal-klubb i Sörmland förhandsbeställa 2009 års årsbok. Det Sörmländska fågelåret 2008: boken som presenterar det som skett inom Sörmländsk ornitologi under 2008, och helt i färg.

Årsboken för 2009 planeras bland annat innehålla följande:

Årsrapport för 2008 från regionala rapportkommittén

Årsrapport från Hartsö-Enskär fågelstation

Presentationer av aktuella inventeringar

Artiklar från lokalklubbarna och FSO som presenterar klubbarnas verksamhet under det gångna året (2008)

Fördjupande artiklar och kortare rapporter om den Sörmländska fågelfaunan

Rapporter från Länsstyrelsens verksamhet med betydelse för fåglarna och föreningarna

När den första årsboken, Det Sörmländska fågelåret 2007, gavs ut möttes den av ett mycket positivt mottagande från läsarna. Boken är

resultat av en samverkan mellan regionalföreningen Föreningen Södermanlands Ornitologer (FSO) och länets lokalklubbar: Fågel-föreningen Tärnan, Ornitologiska Klubben i Eskilstuna, Katrineholm-Vingåker Ornitologer, Strängnäs Ornitologiska Klubb och nybildade Flens Ornitologiska Förening.

Beställer gör du som är medlem i en av länets lokalklubbar genom att sätta in 75:- på Pg 77378-8. Övriga intresserade enskilda, föreningar och institutioner betalar 130:-

Ni som betalar över Internet måste meddela vad insättningen avser. Glöm inte er adress. Använd gärna det förtryckta inbetalningskort som finns med på bilagan i detta utskick.

För FSO, Per Flodin.

Årsavgiften 2009

Så har vi ytterligare en nyhet som gäller medlemskapet i Tärnan och FSO, Föreningen Sörmlands Ornitologer. Från och med 2009 kostar medlemskap i Tärnan 120 kr för vuxna och 50:- för ungdomar under 25 år. Betalar du medlemskap till Tärnan blir du samtidigt medlem i FSO och får möjlighet att köpa

FSO:s årsbok för endast 75:-. Vill du ha årsboken Fågelåret 2008 förskottsbetalar du som medlem i Tärnan 75;- till FSO via ett av Tärnan distribuerat inbetalningskort. Årsboken kommer då automatiskt under hösten 2009.

Ingvar Jansson

*Bofinken sjunger för våren.
Foto: Mikael Ackelman.*

Anslut dig till mailgruppen "Sormland-fagel"

Vill du få reda på de sörmländska fågelföreningarnas programpunkter via mail?

Kanske har vårt fina program av misstag hamnat i återvinnningen eller har du glömt att titta i almanackan? Anmäl dig då till vårt "sormland-fagel" där programpunkter samt roliga upptäckter annonseras ut.

föreningarna skall man kunna lägga in en egen "utflykt" på denna maillista.

Ex. Om man har tänkt sig en lördagsmorgon på Femöre huvud mailar man ut det på maillistan. På så sätt kanske fler tar sig dit samma morgon för att skåda tillsammans eller bara för att få lite

*Fiskgjuse, en art som kan diskuteras på mailgruppen.
Foto: Kjell Widén.*

På detta sätt missar du inte några av våra händelser och håller dig uppdaterad på vad som händer i våra marker.

Idag är vi många som redan är anslutna till "sormland-fagel" och tanken är att det skall fungera som forum för aktiviteter samt för "spontanskådning".

Utöver fastslagna exkursioner med

hjälp av vad som ses eller kanske få titta i en tubkikare.

På detta vis kan det bli fler exkursioner som tidsmässigt passar en själv bättre och där man har sett aktuellt väder.

Hur man anmäler sig kan man läsa om på vår nya hemsida, adress: www.tarnan.sormlandsornitologerna.se För att undvika spam/virus i denna maillista måste anmälan bli godkänd samt att det ej går att bifoga filer till denna gruppmail.

Per Eriksson

*Röd glada vid Vadsjön.
Foto: Kjell Widén.*

Programmet sponsrat och tryckt av...

awj
TRYCK

BAGAREGATAN 3, NYKÖPING, TEL. 0155 - 25 69 90

**PREPRESS - REPRO - TRYCK
BOKBINDERI - DISTRIBUTION**